

Telefon.

I. Pojem a význam.

Telefonem prostředkuje se doprava zpráv ústně resp. rozmluvou a to přímo, totiž stykem korrespondentů in persona, nebo prostředčně za intervence zřízení u telefonu úřadujícího (fonogram).

1. Telefon jest aparát, jímž přenášeti se dá mluvené slovo pomocí elektrického proudu na větší nebo menší vzdálenosti. Zvuky při mluvení vyvolané budí elektrické proudy, které rozšiřují se po obyčejném telegrafním drátě a na konci jeho vyvolávají v přijímacím aparátu zvuky shodující se s původně vzniknuvšími. Při telefonu jest tudíž jako při telegrafu tatáž hybná síla — elektřina (pokud se týká magnetismus). V činnost uvádějí se tudíž stanice s přístroji telefonickými. Telegramy mohou se podávati tedy telefonem, další doprava díti se může telegraficky a opět přijati se mohou telefonicky.

2. Fonogram (z řec. *φωνόγραμμα* = to, co se podle slechu napíše). Fonogram dle jména svého předpokládá sprostředkování zpráv telefonicky a písemně (čili sdělení telefonické a písemné). Telefonické sdělení činí buďto strana — pak obstarává sepsání fonogramu úředník při telefonu, nebo opatřuje telefonické sdělení zřízenec u telefonu službu konající. Jestliže dojde zpráva telefonicky sdělná svědčící některému z abonentů telefonních, dodá se zpráva písemně došlá příjemci nikoli (jako při dopisu) odevzdáním originálu, nýbrž fonicky (mluvou) a nepřevádí se (jako při telegramu) Morseovy značky v obyčejné písmo nebo zasláním Hughesových značek samých, nýbrž působením přímo na ústroj sluchový, při čemž příjemce zprávu buďto prostě ku vědomí přijme nebo si jí poznamená. Jestliže v opačném případě podává někdo nějakou zprávu telefonicky, a ta se může z centrály dále dopraviti poštou nebo poslem (nikoli však telegraficky), dopravuje se zpráva nikoli jako při telegramu vytvořením značek dle soustavy Morseovy, Hughesovy a pod. pomocí aparátu a dodáním napsané zprávy, nýbrž přímým působením na sluch a adresátovi doručí se to, co úředník u telefonu službu konající dle slechu poznamenal (nebo i opis toho).

II. Dějiny.

Jakýsi druh dalekomluvy shledáváme již ve starověku u Peršanů, Gallů a j. Ve středověku činěny pokusy převáděti zvuk, zejména pak hlasitou mluvu z místa na místo. Zvukové vlně, která ve vzduchu mluvou lidskou se vytvoří, zabrání se rourou k mluvení upravenou, že se nerozšíří na všechny strany, a tím větší účinek jeví do předu. Již r. 1667 použil fysik Robert Hooke napjaté nitě k rozšíření vlny zvukové. R. 1819 sestavil Wheatstone přístroj z dlouhé tyče jedlové, na jejíž koncích přidělaný byly rezonanční skřínky. Vzbudil-li se na jedné straně ton na napjatých strunách violy, převedl se na stranu druhou. Pokusy ty vedly k vynálezu telefonu sestávajícího ze dvou blan, mezi nimiž napjata byla ztuha nit. Tímto způsobem docílilo se spojení až na 300 m. Základem objevu telefonu elektrického bylo objevení t. zv. galvanického znění (t. zv. galvanické hudby), jež učinili američtí fysikové Page a Henry r. 1837. Fysik Page dokázal, že měkká železná hůlka nastrčená do cívky ovinuté jemným měděným drátem pomocí hedvábí izolovaným, počíná zníti, jestliže se elektrický proud cívkou vedený rychle za sebou přeruší. R. 1876 vynalezl Graham Bell v Bostonu telefon, kterým bylo lze reprodukovati řeč i na míle vzdále-

nosti; vynálezu jeho měla veřejnost příležitost obdivovati se na světové výstavě ve Filadelfii.

Vynálezem telefonu přišlo se na objev mikrofону t. j. přístroje, kterým se zachycují i prasláboučké tony; zásluha o to přičítá se Hughesovi, Edisonovi, Lüdttgeovi a j. Při telefonické dopravě používá se mikrofону k odesílání zpráv; výhoda při tom je ta, že se značně zesílí účinek zvuku a že i do značnější vzdálenosti vytrvává. Je více systémů mikrofónů; předností všech jest síla zvuku a vytrvalost jeho, věrná reprodukce přibarvení zvuku a čistota tonu. Teprve tím, že se kombinoval telefon jakožto přístroj zprávu přijímající s mikrofónem, u něhož se zpráva odesílá, docílilo se při telefonu nynější dokonalosti a pohodlí.

III. Správa telefonu.

Již vzájemné působení, jež telefon a telegraf osvědčuje, přimlouvá se za to, aby provozování, pokud se týká, správu vzal na se stát; jeť tu větší záruka pečlivého zařízení a dohledu k telefonickému spojení, správné volby úřednictva, zachování tajemství telefonního atd. Původně ponechala většina států provozování telefonu činnosti soukromé (zejména společnostem soukromým); dnes však již skorem napařád považuje se telefon za věc státní, pokud se týká, vede se v režii státu. V Anglii, Itálii, ve Španělsku a v Rakousku jest sice telefon sestátněn, avšak soukromníkům udílí se koncese (ve Spojených státech dosud mají telegraf i telefon v rukou společnosti soukromé).

IV. Zavedení telefonu v Rakousku.

Rakousko dlouho odkládalo se zavedením telefonu, až teprve nařízením telefonu se týkajícím ze dne 7. října 1887 č. 116 ř. z. prohlášen byl v Rakousku telefon za státní dopravní prostředek a telefonování upraveno. Dle § 1 cit. nař. zařídí výhradně správa pošt a telegrafů k případné žádosti telefonické podniky, jimiž správní kanceláře, podniky tovární, hotely, divadla atd., konečně jednotlivé byty přímo mají býti připojeny k státnímu úřadu telegrafnímu. Podobná zařízení telefonická jsou pokračováním telegrafu státního a jako taková tvoří předmět vlastnictví státního a ponechávají se účastníkům (abonentům) k dopravě telefonické za určité poplatky. V Rakousku nesmí tudíž nikdo bez koncese státní zřídití telefonické spojení. Pokud však běží o poměry vlastnické, panuje doposud zásadní různost. Kdežto soukromá spojení telefonická sloužící k telefonickému spojení jednotlivých předmětů a zavedené již soukromé sítě telefonické jsou vlastnictvím dotyčného koncesionáře, jemuž za t. zv. poplatky rekogniční ponecháno jest občasné vykonávati výsostní právo k telefonu, jsou zařízení telefonická v režii státu vedená ve vlastnictví správy státní, kteráž ponechává účastníkům za určité poplatky (nikoli výkon práva výsostního), nýbrž používání telefonu.

V. Vedení telefonická.

1. Jednotlivé stanice telefonické mohou být mezi sebou různě spojeny, totiž nad zemí jednak pomocí sloupů a rozmanitých k tomu upravených pomůcek, jednak pomocí t. zv. břevna na zdi domů předělaného, nebo přístřešních stojanů nad domy vztýčených, nebo pod zemí pomocí kabelu. Ve větších městech, kde přibývá účastníků telefonického spojení co den, působí nejednu potíž vedení nadzemní po stojanech nad domy předělaných. Proto jest nezbytným použití vedení kabelového jednak nad zemí, jednak pod zemí. Vedení kabelové jest však samo provázeno některými

potížemi, pokud různé dráty vzájemně na sebe indukcí působí; rozmluva po jednom drátu vedená může býti po drátě druhém vyslechnuta. Nedostatků tomuto odpomáhá se použitím drátu přesmykujícího se; výsledek jest bezpečnějším ještě, sblíží-li se co nejvíce dva dráty smyčku tvořící a spirálovitě se kolem sebe ovinou. Podzemní kabelové vedení vzrůstá se co den; starší podzemní telefonické kabely jsou bavlnou izolovány, kdežto novější podzemní telefonické kabely zařízeny jsou z papíru a z prostoru vzduchového izolovaného. V některých městech klade se — pokud to možno — podzemní telefonický kabel do městských stok; kde nelze stok těchto použití, musí se zřídit stoky zvláštní — hlavně pod chodníky. Ve vzdálenosti 200—400 m. nalézají se t. zv. spojovací jámy, v nichž spojují se kabely v délce takového vedení.

2. Vodivým materiálem jest měděný drát, pokud se týká, drát křemičito-bronzový a dvojkový drát. Drát měděný jest lepší než železný má menší elektrický odpor. Zavedením drátu křemičito-bronzového umožnilo se, že se telefonu dá plně využítovati a ústní výměna myšlének prostředkovati se dá na značné vzdálenosti.

3. Při telefonickém spojení sestává izolátor z pravidla z malých dvojnásobných porcelánových zvonců.

4. K ochraně před bleskem spojují se přístřešní stojany s domovními hromosvody, stojany pak na budovách, jež mají vodovody, spojují se mimo to s rourou vodovodu.

5. Aby se odstranilo neb aspoň značně seslabilo znění povstávající houpáním se drátu (které se vlivem vzduchu neb kolísáním teploty vzbuzuje), zkoušelo se více prostředků. Nejúčinnější a nejjednodušší prostředek je tento: Vodivý drát ovine se dobře na opoře konopím namočeným ve lněném oleji tak, aby střední místo nad izolátorem ležící bylo zvíci prstu a odtud aby ho ubývalo, na obal z konopí uváže se pak provaz zrobený ze dvou obyčejných telefonických drátů a konce provazu toho sletují se s vodivým drátem.

6. Multiplikátor v dopravě telefonické. Při dopravě telefonické s několika sty ústíci vedení účastníků užívá se s výhodou multiplikátoru. Vedení účastníků (abonentů) rozdělí se v sekce (oddělení), každá sekce (stůl) čítá (jako ku př. při centrále 2. a 3. v Praze) po 75—100 vedení abonentů. Multiplikátorem učiní se každé sekci všichni abonenti snadno přístupnými.

7. Vídeňský inženýr F. Nissl sestavil zvláštní samočinný přístroj, jenž dopouští styku dvou od sebe vzdálených skupin účastníků jediným vedením spojených tím způsobem, že může každý účastník jedné skupiny zavolati si účastníka skupiny druhé a domlouvati se s ním bez intervence úřadu t. j. samočinně (automaticky) pomocí naznačeného aparátu. Přístroj zařízen jest tak, že žádný účastník nemůže si dobu k rozmluvě prodloužiti.

8. Telefonická centrála.

Úřad, k němuž připojena jest jedna nebo více telefonických linií, označuje se názvem centrála (t. j. ústřední stanice). Dle potřeby připojují se k centrále pomocí zvláštních drátů i veřejné hovorny; hovorny tyto slují: c. k. telefonický úřad, a může jich jako takových každé použití.

9. Stanice abonentů. Telefonická zařízení provedená pro účastníky (abonenty) k telefonické korespondenci nazývají se stanicemi abonentů; stanice ty odlišují se od sebe čísly připojení k hlavní síti označu-

jícími; čísla ta nejsou však (pro všechny doby) stálá, nýbrž lze je z technických důvodů změnit.

10. Hovorný připojené k některé stanici ústřední tvoří s vedením svým telefonní síť.

11. Telefony zřizuje c. k. správa pošt a telegrafů na účet eráru, jsou tudíž vlastnictvím státu a abonenti mohou jich používat za určité poplatky.

VI. Sazby poplatků.

Účastníci mají zapraviti za zřízení, udržování a používání telefonů tyto poplatky:

1. Poplatek stavební, pokud se týká, příspěvek na náklady vedení a potřebných přípravných a instalačních prací pro tratě do 500 m. obnáší 50 zl., pro další tratě za 100 m. 10 zl. Připojí-li se více předmětů náležejících témuž vlastníku k telefonické centrále, počítá se stavební poplatek dle absolutní délky jednotlivého vedení dohromady (rozh. min. obch. ze dne 22. března 1894 č. 9578).

2. Staniční poplatek za propůjčení potřebných aparátů obnáší pro stanici abonentní ročně 30 zl.

3. Poplatek za spojení telefonické s jinými abonenty činí pro jednu stanici abonentní ročně 20 zl. Pro dvě nebo více stanic abonentních téhož abonenta, kteréž spojeny jsou s telefonickou centrálou za sebou společným přípojným vedením, zapraviti jest poplatek za jednu stanici, poplatek staniční však zapraviti dlužno za každou stanici zvlášť (rozh. min. obch. ze dne 20. března 1893 č. 19.497). Za stanice abonentní na nádražích, v hotelech, v divadlech atd., jichž používati mohou cestující, hosté, návštěvníci atd., dlužno zapraviti poplatky uvedené pod č. 2. a 3. dvojnásob. Za stejně zvýšený poplatek může se i spolkům, jinakým korporacím nebo i uzavřeným společnostem dovoliti, aby jich abonentní stanice byla dána k dispozici jich členům (§ 9 shora cit. nař.). Při telefonech státních úřadů snížen jest staniční poplatek a poplatek za připojení až o polovinu. Ministerstvo obchodu vyhrazuje si právo podobné slevy povolit k případné žádosti i jiným veřejným (zemským neb obecním) úřadům (§ 18).

4. Sprostředkovací poplatek platí se za telefonické podání a doručení telegramů a fonogramů a sice za telegram (kromě pravidelného poplatku) 5 kr., za fonogram 5 kr. základní taxy a $\frac{1}{2}$ kr. taxa za slovo (§ 9).

5. Poplatek za hovor u telefonů veřejných (u c. k. telefonických úřadů) obnáší pro místní korespondenci za 3 minuty 10 kr. a zapraviti jej musí volající osoba. (Místní korespondenci rozumí se ústní styk telefonem prostředkovaný mezi dvěma místy k téže centrále připojenými.) Za telefonické rozhovory tři minuty trvající v síti meziměstské zaplatiti dlužno zvláštní poplatky (§ 11); poplatky tyto uvedeny jsou v meziměstském tarifu o poplatcích za rozhovor, kterýžto tarif připojen jest k seznamům abonentů. (Styk meziměstský jest ten, který se odbývá mezi dvěma sítěmi telefonickými připojenými k dvěma různým telefonickým centrálám.) Za nutné rozhovory zaplatiti jest trojnásobný poplatek a požívají pak přednosti před obyčejnými rozmluvami v čas ohlášenými. Poplatky za ohlášené meziměstské rozmluvy nahrazují se jen v tom případě úplně, nemohlo-li k rozmluvám těm dojiti následkem porušení linií telefonu státního.

6. Poplatek inhibiční. Za ohlášený meziměstský rozhovor, jehož se strana sřekla, dříve než se telefonicky druhá strana zavolala, nevybírá

se poplatek inhibiční, pokud se týká, zaplacený poplatek za zamýšlený rozhovor vrátí se celým obnosem. Jestliže z jiných důvodů na sklonku dne resp. na konci úředních hodin k ohlášenému rozhovoru nedošlo, zaplatiti jest inhibiční poplatek, pokud se týká, poplatek zaplacený za ohlášený rozhovor vrátí se se srážkou poplatku inhibičního. Poplatek inhibiční obnáší $\frac{1}{3}$ poplatku stanoveného za ohlášený obyčejný nebo naléhavý rozhovor.

7. Způsob placení. Poplatek stavební zapraviti jest před počítím stavby; jestliže se povolily splátky se zvláštními platebními modalitami, musí se aspoň první roční splátka složit před počítím stavby (§ 20). Poplatek staniční a poplatek za připojení platiti jest půlletně napřed a to vždy v první polovici měsíce ledna a července (§ 21). Poplatek sprostředkovací a poplatek za rozhovor platí se ihned při použití telefonu. Poplatky tyto, jakož i poplatky za další dopravu telegramů a fonogramů kreditují se účastníkům až do konce měsíce, načež se jim zašle účet ihned splatný. K tomu cíli složití má účastník při centrále stálý peněžitý obnos dle ustanovení příslušného ředitelství pošt a telegrafů (§ 22).

VII. Výpověď.

Styk telefonický může býti kdykoli oběma stranami vypověděn půl léta napřed t. j. 1. ledna a 1. července (§ 29). Zastaví-li se doprava následkem výpovědi dané účastníky, pomíjí závazek platiti poplatek staniční a poplatek za rozhovor koncem kalendářního půlletí, na které výpověď dána byla.

VIII. Záповěď určitých telefonických sdělení.

Zapověděno jest užívati telefonů kteréhokoli druhu k telefonickému sdělení, které ohrožuje bezpečnost státu nebo jest v rozporu se zákony, veřejným řádem a mravností. Správa pošt a telegrafu vyhrazuje si právo i bez výpovědi zastaviti dopravu telefonickou, majíc na zřeteli státní a jinaké veřejné zájmy, dále následkem nastalého zneužití nebo pro nesplnění povinností platebních (§ 30).

IX. Tajemství telefonické.

Správa pošt a telegrafů pečovati má o to, aby v každém směru, pokud možno, šetřeno bylo tajemství telefonického (§ 33). Strany korespondující mají právo vzájem se přesvědčiti o totožnosti osoby (§ 34).

X. Ručení.

Neručí se za správné telefonické vyřízení resp. přijetí telegramů a fonogramů. Žádá-li strana mající zájem na správném sprostředkování telegramu a fonogramu za to, aby opakovány byly celé věty nebo jednotlivá slova, musí tomu druhá strana bez váhání vyhověti (§ 35).

XI. Používání telefonu.

K srozumitelnosti rozmluvy dlužno mluvit ve směru ke středu mikrofону; příliš hlasité mluvení nebo přílišné přiblížení úst ke kalichu způsobuje na krátkých distancích nezřetelnost. Při mluvení na větší vzdálenosti (při styku meziměstském) mají se ústa přiblížiti ke kalichu nebo k dřevěné plotně asi na 4 cm. a má se poněkud silnějším hlasem, volně, zřetelně a výrazně (s přízvukem) mluvit. Při rozmluvě se mají naslouchátka přitisknouti lehce k uchu a tak se držeti, aby otvor telefonu úplně byl naproti směru dorážejících slov. Za bouřky mají se při telefonech opatřených rourkami k naslouchání rourky (trubičky) tyto nechati zavěšeny v normální poloze t. j. na hácích, kdežto při novějších přístrojích se lžícovými telefony za-

strčí se zátka mezi čárovitá svěradla přístroje. Po bouřce sluší ovšem zátku (hřebík) tuto vzdáliti resp. dáti na její normální místo.

XII. Povinnosti účastníků.

Účastník povinen jest nakládati s telefonickými přístroji atd. jemu propůjčenými v duchu platných předpisů a chrániti je, seč síly jeho stačí, před poškozením. Zapověděno jest rozbíratí telefonické aparáty a jinaké zařizovací předměty nebo na nich něco měniti (§ 42). Rovněž nesmí abonenti o své újmě prováděti opravy na přístrojích nebo i připojení k nim přidaného. Přeje-li si účastník přeložiti stanici, po případě úplné nebo částečné přeložení vedení telefonického, povinen jest zaplatiti správě pošt a telegrafů skutečně vzešlé náklady (§ 41), pokud se týká, poplatek stavební (rozh. min. obch. ze dne 6. července 1893 č. 13.518).

Veškerá sdělení o nastalém porušení telefonického spojení a veškery stížnosti do nepravidelnosti dopravy telefonické svědčiti mají předkem správcům dopravy telefonické, pokud se týká, dozorčímu úřednictvu příslušné c. k. telefonické centrály.

XIII. Meziměstský styk telefonický.

Styk ten odnáší se k styku veřejných telefonických úřadů a stanic abonentních (státní účastníci), v Praze na př. se stanicí vídeňskou, kolínskou, jihlavskou atd., nebo obráceně stanice ve Vídni, Kolíně atd. se stanicemi v Praze nebo s některým jiným místem.

XIV. Mezinárodní služba telefonická.

Na mezinárodní telegrafické konferenci konané v Berlíně 1885 jednáno bylo vedle telegrafu též o telefonu. Čl. 67. řádu (berlínské revise) vytýká tato ustanovení:

1. Správy kontrahujících států mohou dle potřeby zříditi mezinárodní telefonická spojení, kladouce buďto zvláštní dráty nebo používajíce již stávajících.

2. Správy učiní úmluvy stran volby aparátu a jednotlivostí ve službě a ustanoví společně tarif pro jednotlivé telefonické spojení.

3. Použití telefonu řídí se pořadem přihlášek; na budapeštské telegrafní konferenci přijata byla však jak pro vymáhání taxy tak i pro dobu spojení za jednotku rozmluva trvající tři minuty.

4. Těmže korespondentům lze dovoliti rozmluvu trvající déle než 6 minut (2 jednotky) jen pro ten případ, že se dříve nebo mezitím jinaká rozmluva neohlásila (čl. 67. telegr. řádu budapeštské revise z r. 1896). V mezinárodním telegrafním řádu po pařížské revisi upravena dále mezinárodní služba telefonická a jednotka sloužící za základ tarifu a trvání rozmluvy stanovena ze 3 minut na 5 minut.

5. Mezinárodní telefonické dráty povedou se dle úmluvy dotyčných států a spojí se s telefonickými centrály, a těmito pak s telefony abonentů. Stávají též však i speciální úmluvy telefonické, jako na př. mezi Francií a Belgií.

XV. Právo trestní.

Zde platí totéž, co řečeno bylo o ochraně zařízení telegrafických. (Viz čl. Telegraf.)

XVI. Úřední pomůcky ve službě telefonní.

K opatřování služby telefonické vydány jsou provisorní instrukce:

1. pro službu c. k. telefonických úřadů a zejména centrálních stanic;
2. pro používání státních stanic abonentních;
3. pro službu při c. k. telegrafních stanicích s dopravou telefonickou;

4. pro zkoumání nadzemního vedení telegrafického a telefonického;
5. pro zkoušení elektrických vlastností kabelů a pro místní určování vad jejich;

6. kromě toho jsou instrukce pro telefonické mechaniky, montéry, dozorce nad vedením atd.

XVII. Právní otázky.

Jako telegrafem, lze i telefonem učiniti a přijati právoplatný projev; jest otázka, zda telefonickým stykem zakládá se smlouva mezi přítomnými či mezi nepřítomnými. Smlouvy mezi přítomnými předpokládají, že smluvníci jsou bezprostředně u sebe. Při rozmluvě telefonické dělí hovořící sice místní vzdálenost, leč effektivně, co do podstaty, lze označiti rozmluvu takovou za vyjednávání od úst k ústům. I lze tudíž smlouvy telefonicky uzavřené počítati ke smlouvám mezi přítomnými.

Nelze dále — jako i při telegrafickém styku — všeobecně stanoviti, kdo práv jest za poškozující sdělení, pokud se týká, za věcné zneužití telefonu, a proto i tu rozhodnutí ponecháno jest volnému uvážení soudcovu.

XVIII. Reformy.

Záhodným bylo by snížení telefonické poplatky a vybírati poplatky jednotné. Za použití telefonu meziměstského platí se: ve Francii 50 cent. za každých 100 km. vzdálenosti, ve Velké Británii 3 pence za každých 20 angl. mil, 6 pencí za 20—40 angl. mil, za každých dalších 40 mil nebo část této vzdálenosti 6 pencí. Dalším požadavkem se činí, aby v každém poštovním místě zařízena byla aspoň jedna telegrafní stanice s dopravou telefonickou. Bylo by si přáti v zájmu rozvoje styku telefonického, aby zevšeobecněla brzy soustava van Rysselberghesova, dle níž by bylo možno spojení telegrafického současně použití k telefonování. V Belgii alespoň opatřena celá telegrafická síť zařízením projektovaným od elektrotechnika van Rysselberghesa.

XIX. Telefon ve službách soudů.

V hlavních městech země a v sídle vrchních soudů zemských povinny jsou soudy přistoupeni ke styku telefonickému; je-li v určité budově spojeno více soudů, musí být aspoň jeden soud připojen k telefonickému pospoj. Všechny ostatní soudy smí se připojiti jen s přivolením presidenta vrchního soudu zemského. Telefonu používati se má co nejvíce, aby nemusili se vysílati poslové nebo písemně objednávky činiti; telefonem zvána býti může strana k podání vysvětlení různých, k informačnímu výslechu, k rozmluvě o odstranění formálních závad podání a jinaká pozvání se mohou činiti před soud nebo do soudní kanceláře, ač-li není předepsáno vlastní doručení. Strany a advokáti mohou rovněž dotazovati se soudu telefonicky nebo sdělení činiti, která přednésti jest v soudní kanceláři nebo svědčiti mají některému výkonnému orgánu. Osoba ustanovená k řízení styku telefonického musí se vyznati u vedení; povinností její jest sprostředkovati rozmluvy a činiti si o tom potřebné záznamy. Používání telefonu obmezovati se má pravidelně na styk místní; do jiných míst smí se zprávy zasílati telefonicky jen pro ten případ, že věc jest nanejvýš nutná a naléhavá (§ 100 nového jedn. ř. pro soudy).

Telegraf.

I. Pojem a význam.

Telegrafem prostředkuje se doprava zpráv s použitím zvláštních znaků a zvláštního písma. To, co se takto do dálky píše, slove telegram;